

MAGYAR NÉP

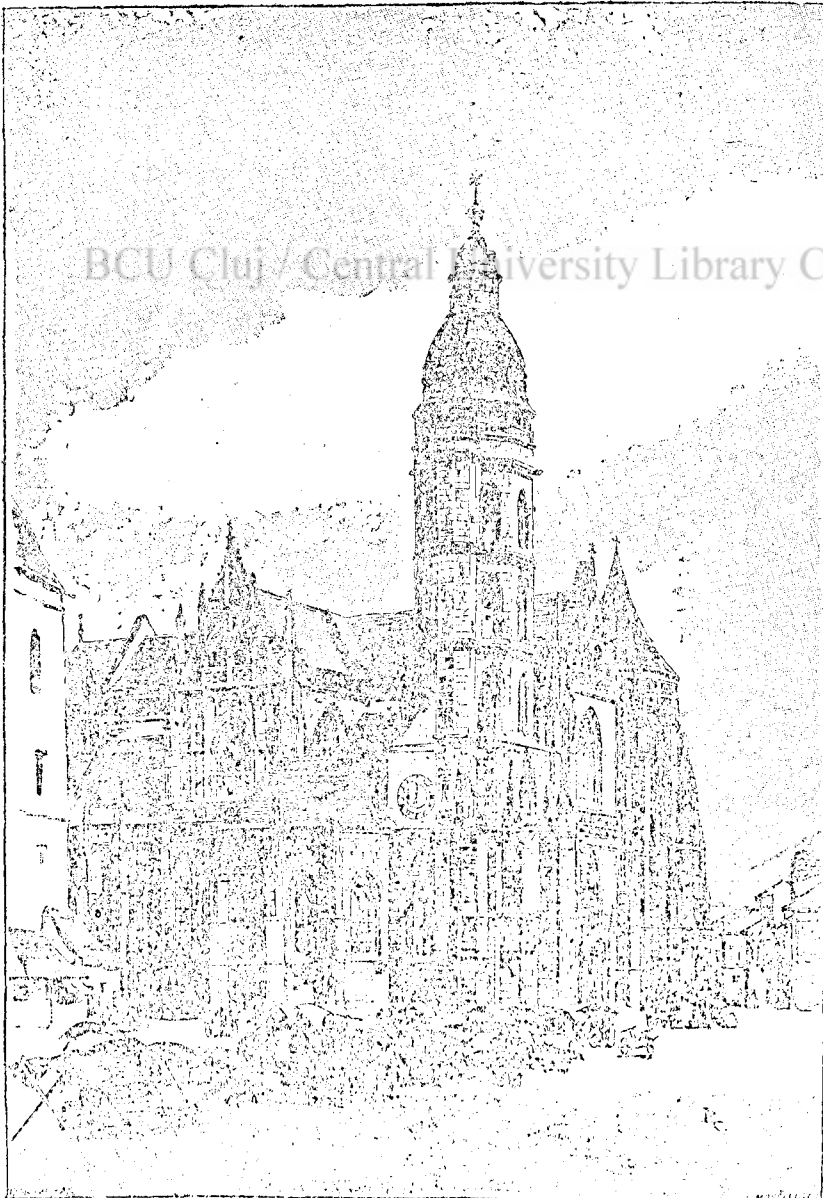
KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:		Főszerkesztő:	Megjelenik minden szombaton.
12 évre	100 L.	GYALLAY DOMOKOS	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
6 évre	50 L.	Szerkesztő:	Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.
3 évre	30 L.	PETRES KÁLMÁN	
1 évfolyam ára	2 L.		

Magyar élet a Felvidéken.

A hajdani magyar Felvidék ma Csehország része. Lakóközösségében, tartozásában bármilyen fajhoz sem tartozik, nem az Amerikai Egyesült Államoknak nevezik, hanem Tótföldnek. Ezzel maguk a magyarok kívánják jelezni, hogy ők nem csehek, de figyelmeztetnek is akarják állítani a cseh kormányt arra, hogy az Amerikai Egyesült Államokban Pitsburg városában 1918. év végén kötött tót-cseh egyezményben a csehek eláradták a tótoknak a felvidéki lakosság legfőbb követelését, azt, hogy a Felvidék autonómiát nyerjen.

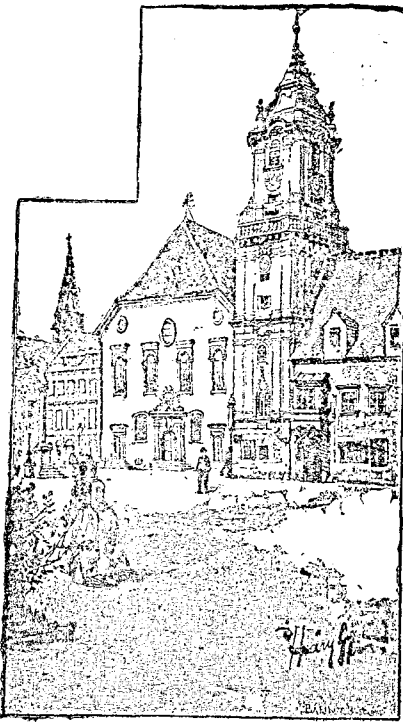
Ez a terület, Erdély mellett, mindig neves támogatója volt a magyar szabadságszerveletnek. Lakószervelet: magyarok, szepesi németek, magyarok és ruszok mindig együtt harcoltak Bocskay, Rákóczi és a Rákóczi hadseregében. II. Rákóczi Ferenc emlé-

A kassai régi székesegyház.

két kegyelettel őrzik mindezek a népek s Kassán a gyönyörű Szent Mihály székesegyházban állandó zarándokhely a dicsőséges fejedelem s hűségese fegyvertársainak síremléke ma is.

Rákóczi kívül is sok magyar történelmi emléket őriz a Felvidék. Pozsonyban, mely Magyarország fővárosa is volt, meg van a magyar királyi vár s benne az a terem, melyben a magyar országgyűlés szorongatott királyának, Mária Teréziának életét és vérért felajánlotta. Ott van Érsekújvár, régi, híres kuruc vár és Komárom vára a Vág és a Kis-Duna egybefolyásánál, hajdan bevehetetlen erősség és Jókai Mórnak, a magyar írás fejedelmének szülővárosa. Ott van Lőcse, Igló, Késmárk, Körömcébánya, Selmecbánya s még sok nevezetes hely a tündéri szépségű Tatra

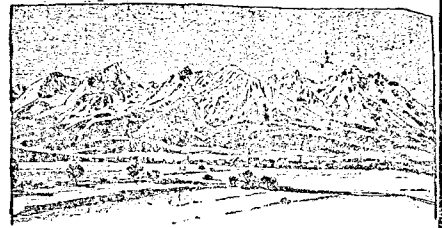
Részlet Pozsony városából.

alján, mind nagy magyar történelmi emlékek őrzői, egyforma kegyeletben tartva a Tótföld minden rendű és nemzetiségű népétől.

A békekötés ezt a nagy történetű multu, természeti szépségekben, műveltségben és gazdasági értékekben gazdag területet Csehországhoz csatolta s ezzel kisebbségi sorsra jutott az ott lakó egy milliónyi magyarság is. Kisebbségi élete sok tekintetben kedvezőbb a mienknél, mert rendes közigazgatás és igazságszolgáltatás alatt él, egyenlő elbánásban van része

a hatóságok előtt, mindenütt használhatja szóban és írásban a magyar nyelvet s beadott kérésére magyar nyelvű feleletet kap, mindenütt, ahol a lakósnak legalább 20 százaléka magyar. Ebben tehát helyzete előnyösebb a mienknél. Kisebbségi iskolái azonban nincsenek oly mértékben sem, mint minékünk. Itt tehát a mi helyzetünk kedvezőbb, legalább is ez időszerint. Kedvezőbb abban is, hogy míg minálunk, hála vezetőink messzirelátó bölcsességének, csupán egyetlen politikai párt képviseli az egész magyar kisebbséget, addig tótföldi testvéreink öt pártba vannak széttárgolva. Maguk a pártok vezetői is belátták ennek a helyzetnek hátrányosságát és már közel van az idő, mikor minden eddigi pártkeret szétbontásával ott is egységes kisebbségi párt fogja egybeforrasztani az egész magyarságot. Sőt ennél még nagyobb lépés is történik a kisebbségi jogok minél biztosabb érvényesítése szempontjából.

A most folyó általános képviselői választási küzdelemben a magyarság ugyanis nem marad egyedül, hanem együtt halad Csehország legnagyobb és legműveltebb kisebbségével: a németekkel. A németek, a Szepességben, Pozsony vidékén, Morvaországban és Csehországban egy hatalmas, egységes pártot alakítottak s ez a párt

A Magastáira.

együtt halad a magyar kisebbséggel. És meg van a reménység arra, hogy előbb utóbb Rákóczi Ferenc leghivebb népe, a ruthén is csatlakozni fog elhez a kisebbségi társuláshoz, a Tótföld automiájáért pedig együtt fog harcolni velük a bensülött tót nép is.

Magyar vezetőkben nincs hiány ott sem. Fáradhatatlan, lelkes munkása a magyar kisebbségnek dr. *Szentiványi József* és dr. *Korláth Endre* ungvári ügyvéd, de rajtuk kívül minden területen megvannak az arra hivatott és önzetlen odaadással működő munkásai.

Van egy kitűnő napilapjuk: a *Prágai Magyar Hírlap*, amely a cseh fővárosban védelmezi a magyar kisebbség egyetemes érdekeit, de azonkívül elterjedt és erős lapjaik vannak Pozsonyban, a *Nép* és Ungváron a *Ruszinok Magyar Hírlap*. Költőik, íróik, művészeik pedig osztatlan elismerésben részesülnek a Felvidék egész lakossága előtt.

Igy hát a Tótföldön, a hajdan magyar Felvidéken a régi erdélyi fejedelemség „magyar részein” most is eleven lüktetéssel él a magyar élet.

Dr. G.

Komáromi magyar gazdák.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Ciuj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Bécs, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Átállított Intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár K-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R-t. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R-t. Székelyudvarhely.

Árunkatörrel a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankeszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Ennedélyezett devizahely!

Az igazi Kalotaszeg.

Kalotaszegről a háború előtt is szó esett. Ugy élt a közéletben, mint az őseredeti magyar hagyományok földje. Mátalták gyönyörű népviseletét, még hirdették százszorszépkötőit, magyar dicsőségnek tartották építkezését, faragványait. A háború után mindezekről szó esett, ám Kalotaszeg révén annál inkább tárgya az erdélyi magyarság érdeklődésének. Bizonyos körök úgy tűnnek föl, mint a Magyar Párt székének zajos, forrongó terület. Sok politikai gyűlésnek elégedetlenkedő hangja kelt innen nyira a sajtó egy részében, berek jutottak kiemelkedő szerephez azon a címen, hogy Kalotaszeg népe áll hátuk megett. A láрма, mely Kalotaszeg nevét szhangozta, majdnem egészen elcsendesedett az utóbbi időben. Az oka ennek? A vezetők elhódítottak-e a népben, vagy a néphódított vezetőiben? Vagy mind a vezetők, mind a nép arra a becsapásra jutottak, hogy a lármás összekodás csak árt a magyaroknak, mert a politikai ellenfélben a tudatot erősíti meg, hogy széthuzó, viszálykodó néppel szemben, amellyel könnyen le lehet molhat?

Ezek a kérdések vetődtek fölünkben, mikor a hó 8-án Kalotaszeg főhelyére, Bánffyhungyadra álltunk a református egyházközharangszentelő ünnepélyére. A remény keltett utra, hogy a színén pontos megfigyeléseket álltunk Kalotaszeg lelki állapotáról s azokból helyes következtetést vonhatunk le. Beszámolóinkban mindjárt a közzététést bocsátjuk előre: Kalotaszeg magyarsága szívvel-lelek-

kel együttérez a magyarság összességével, vágya, gondja, célja ugyanaz, mint a többi magyarságé, maga tiltakozik leghangosabban az ellen, hogy úgy szerepeltessék, mint széthuzó, viszálykodó törekvések játékszerét. Ez a nép templomot épít, iskolát véd, nemes áldozattal és megilletődéssel hallgat minden jó szóra, ami magyarok ajkáról hangzik feléje. A bánffyhungyadi ünnep gyönyörű bizonyossága annak, hogy mi magyarok mégis csak egyek vagyunk a sors nehézségeinek viselésében s ha itt-ott el is hajlunk egymástól: józan érvekre vagy meleg, hívó szóra gyorsan egymásra találunk.

*

A bánffyhungyadi református magyarok egy rövid esztendő milliós áldozatának eredményeit ünnepelték meg. Ősi templomukat renoválták és remek harangokkal ékesítették föl, az agrárreform kísérleteitől megvédett telkükön szép papí lakást építettek.

Ünnepségükre felvonult a kalotaszegi magyarság képviselője, s Kolozsvárról is igen sokan.

A harangszentelő imát *Csűrös* József kalotai esperes mondotta meleg, föl-emelő érzéssel, szentelő beszédet tartott *Vásárhelyi* János kolozsi egyházmegyei esperes. Remek, bátorszelleme beszédében méltatta az emberi lélek mai vívódásait a hit dolgaiban, hogy a reménység és szeretet hatalmának fölmutatásával irányt mutasson a vergődő lelkeknek. Költői imájának szárnyalása közben zendültek meg az új harangok és könyvek csaltak a szemekbe. Nagy érdeklődéssel hallgatta meg a közönség *Bokor* Márton helybeli lelkész felolvasását a bánffyhungyadi eklésia és templom múltjáról. A nagy szorgalommal összegyűjtött és kiváló érzékkel elrendezett adatokból az ősi magyar művelődésnek meghatározó képe bontakozott ki a hallgatóság előtt.

A közebéd lefolyása messzire kimagaslott a hasonló összejövetélek közül. Jelentőségét az a köszöntő beszéd adta meg, amelyet *Ugron* István, az erdélyi református egyházkerület főgondnoka és az Országos Magyar Párt elnöke mondott. Szívbeemelő vonásokkal rajzolta meg azt a küzdelmet, amit a magyarság vezetői folytatnak intézményeink, művelődésünk és egyéb életérdekeink védelmében. E küzdelem eredményei nem mindig felelnek meg a befektetett munkának, gondnak és áldozatnak, de fokozatosan mégis csak előrehaladunk jogaink biztosításában. *Ugron* István gyermekkori emlékei kapcsán Bánffyhungyad népének igaz magyarságát, példaadó fajszeretetét és áldozatkészségét ünnepelte s kérte Kalotaszeg népét, hogy legyen bizalma a magyarság vezetői iránt. A beszéd kitörő lelkesedést és meghatottságot keltett, a falukról összesereglett nép őszinte szeretettel éltette *Ugron* Istvánt. E vidék egyik bukott politikusa megpróbálta a nagyszerű összhang megzavarását, de meggondolatlan szavait méltó fölhaborodással utasította vissza a közönség. E magyar találkozó jelentőségét nagy hatással méltatták még *Dr. Nagy János*, *Kovács Kálmán* és más fölszólalók.

Az ünnepség délután prebiteri konferenciával folytatódott, amelyen *dr. Nagy Géza* nagy tárgyismerettel és elmélyedéssel megszerkesztett előadása kapcsán az egyházi élet időszerű kérdéseit beszélték meg. Este műsoros estély volt, amelyen sok kedves előadás, szavalat és zenesám hangzott el. Lapunk főszerkesztője novellát olvasott fel.

*

Kalotaszegről azzal az érzéssel távoztunk, hogy az erdélyi magyarságnak ez a gyönyörű szigete munkás, áldozatkész, józan, okos lélekkel állja meg helyét a nehéz idők forgatagában.

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövetség gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövét és bélésárukat.

hely: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u 4.)

BELPOLITIKA

A községi választások. Mult számunkban közöltük a *Magyar Párt* elnöki tanácsának a községi választás kérdésében hozott határozatát. A határozatot lapzártá után kaptuk. Ezért nem volt módunk megjegyzést fűzni hozzá. Valójában nem is kell sok magyarázat a határozathoz. Eléggé magyarázza az önmagát. Mégis annyit kell írunk róla, hogy a Magyar Párt bölcsessége a leghelyesebb utat találta meg ennek a nagyfontosságú kérdésnek az elintézésére. Nem zárta el a lehetőségét bármely román országos párttal való együttműködésnek s így a tárgyalások felvételére az elnökségnek lehetőséget adott. Együttal azonban a magyarság kellő előkészítését és a többi kisebbségi pártokkal s közöttük az ipari munkássággal való együttműködés módozatainak megállapítására máris megadta a kellő alapot. Így a magyarság teljes felkészültséggel fog résztvenni a községi választásokban, még akkor is, ha egyetlen román párttal sem sikerülne megegyezésre jutni. A kisebbségek közül a szászokkal, a zsidósággal s a munkássággal a tárgyalások már folyamatban vannak s kedvező mederben haladnak.

Román külpolitikai nehézségek. Duca külügyminiszter a szenátusban hosszabb beszédet mondott, melyben főként külpolitikai helyzetünkkel foglalkozott. Nagyon kiemelte, hogy Románia célja a béke fenntartása. Mégis az ország általános külpolitikai helyzetét még nem látja egészen tisztának, különösen, mert Oroszország szándékai még mindig nem elég világosak s az orosz politika nagy tevékenységet fejt ki.

A locarnói egyezmény ebből a szempontból nem javította Románia helyzetét, mert Románia helyzete az egyezmény után is fenyegetve marad Oroszország és a legyőzött államok részéről.

A kisebbségi kérdéstről is nyilatkozott a külügyminiszter, kijelentette, hogy a kisebbségekre vonatkozó egyezményeket a kormány tiszteletben fogja tartani, de egyttal figyelmeztette a kisebbséget, hogy nemcsak jogaik, hanem kötelességeik is vannak. Mi szívesen elismerjük, hogy a külügymi-

niszter nemcsak szóval, hanem cselekedettel is törekszik a kisebbségi érdekek kielégítésére. Azt azonban vele szemben is meg kell mondanunk, hogy minden kötelességünket mindig pontosan teljesítjük. Ebben a tekintetben semmi vád nem érhet.

KÜLFÖLD

A német kormány bajai. A locarnói megállapodások miatt súlyos helyzetbe került a német kormány. A nemzeti pártok hevesen ellenzik a megállapodást s így a parlamentben a megállapodás nem fog többséget kapni. Luther kancellár a német néppárttal s a katolikus Centrumpárttal folytat tárgyalásokat egy koalíciós kormány szervezésére, a Centrumpárt azonban a szociáldemokrata párttal önállóan tárgyal s a kormány átvételére készülődik. A szociáldemokrata párt pedig új választások szükségességét hangoztatja, mert csak ily módon lehet szerinte a nép valódi akarát kifejező parlamenti határozatot hozni ebben a kérdésben.

Ha a locarnói egyezmény országgyűlési jóváhagyása nem történne meg, a hírek szerint Hindenburg le fog mondani.

A francia kormányválság. Caillaux lemondása után még mindig nem kelően tisztázott a Painlevé kormány helyzete. Ezidőszerinti többsége az országgyűlésen csupán 31 szavazat s kétséges, hogy ezt megtudja e tartani, mert a szociálisták nem fogják támogatni a kormány pénzügyi terveit. A kormány ellenben szilárdul el van határozva arra, hogy nem hagyja el helyét addig, míg Franciaországot pénzügyileg nem hozza rendbe, s a locarnói szerződést nem ratifikálja s nem teremt rendet Szíriában és Marokkóban.

A Marokkói helyzet ezidőszerint változatlan. Franciaország is, Spanyolország is abbahagyta a hadműveleteket a folyton tartó esőzés miatt. A csapatokat visszavonták a frontról s közben Abd el Krim megverte a Spanyolokat, kik 4500 embert vesztek. Marokkóban tehát még nagyon későre lesz teljes rend.

Szíriában sem kedvezőbb a helyzet, mert a francia csapatok a drúzoktól elfoglalt Damaszkuszt ágyutüz alá vették s nemcsak ok nélküli rombolásokat s helyrehozhatatlan károkat okoztak ebben a gyönyörtü keleti városban, hanem számtalan emberéletet is kioltottak a bombázással. Így csak francia veszett el mintegy 3000. Ez természetesen Franciaországban is nagy felháborodást keltett s a kormány ezért Sarrail tábornokot vissza is hívta. A szíriaiak és

arabok elkeseredése még nagyobb annyira, hogy panaszt adtak be a Népszövetséghez szent városuk ok nélküli elpusztítása miatt s szent háborúra készülnek az európaiak ellen. Máris nagyobb veszteségeket okoztak a megszálló francia seregeknek.

Igy a francia kormány helyzete otthon is s gyarmataiban is nagyon nehéz.

A kisebbségi kérdés. A népszövetségi ligák uniója most tartott ülésében elhatározta, hogy új tervezetet dolgoz ki és nyújt be a Népszövetséghez a kisebbségi panaszok tárgyalási rendjére nézve. Az új eljárásnak az lesz az alapelve, hogy közvetlenül a kisebbségektől is el kell fogadni a szabályoknak megfelelő panaszt (tehát nem kell, hogy valamelyik tagállam a képviselőt vállalja). Ezenkívül biztosítani kívánja a panaszoló kisebbségnek részvételi jogát a panasz tárgyalásában.

Mindkét változás olyan, hogy igazságosságát s így szükségességét bizonyítani sem kell.

Merénylet Mussolini ellen. Mussolini ellen merényletek készítették elő, melyet azonban az olasz rendőrség elhárított. Lakásával szemben egy működő puskát állítottak fel, amelyet pontosan be volt irányítva, úgy, hogy meghatározott időben, amikor Mussolini otthon szokott tartózkodni, megölte volna. A merénylőt letartóztatták, Zanottini volt szociálista képviselő szemérmé-lyében.

Mussolini különben a római fascista ünnepélyeken többször felszólalt, s ki jelentette, hogy bár Olaszországnak, békés szándékai vannak, ellene van a Br lefegyverzésnek, mert másképp az olasz világpolitikai helyzetet fenntartani nem lehet.

Forradalom Persiában. Persiába már évtizedek óta erős vetélkedés folyik az orosz és az angol párt között. Eulán a vetélkedés csak fokozódott azóta, hogy Oroszország szovjet köztársasággá alakult. A legutóbbi hetekben úgy látszott, hogy az oroszok maradtak felül, mert elkergették az addig perzsa saht s helyébe Riza khán ültették, mégpedig a szovjet kormány pártfogásával. Alig foglalta el azonban az új saht a trónt, máris azonnal teljesen megváltoztatta politikáját, Angliá felé fordult s meg is egyezett vele, úgy, hogy az angol kormány volt a saht első, mely az új saht elismerte.

Ugyanekkor Kinából is kiszorult a szovjet, mert az új kínai kormány helyetározottan szembe fordult vele s a nőkét kiutasította. Ezt szintén az angol külügyi politika sikerének tekintik.

Kisantant konferencia. Decembertől elején Belgrádban a kisantant állam- külügyminiszterei összegyűlnek. Tartás- gyalni fogják a locarnói megállapodás- kánkat, Magyarország helyzetét s a balkán- döntőbírók szerződése kérdése

Mükedvelők figyelmébe!

idei műsor végleges megállapítása előtt üdvös lesz megismerni a *Magyar Nép* legújabb kiadványát, amely

MÜKEDVELŐK SZINMŰTÁRA

10 darab magán- és páros jelenetet és egyfelvonásost tartalmaz. A gazdag kötet ára 25 lej a kiadóhivatal utján.

Művelődési mozgalomok.

Vargyas hármass ünnepe.

A vargyasi unitáriusok harangszentelésre régi szép templomukat kívül és belül kimeszeltették és új ablakkal látták el. Midőn ezzel rendben voltak, Bodor Ferenc az egyházközség lelkes vezetője gondnoka azt az eszmét vetette fel az egyházközségi közgyűlésen, hogy ünnepeiket csak akkor lesz teljes, ha a megszentelt templomban a régi orgona helyett új orgona szólal meg. Erre az indítványra már a kételkedés hangja is megszólalt: hátha az eddigi áldozatok áránnyira kimerítették a híveket, hogy erre a célra áldozni nem lesznek képesek? A gyűlés megbízásából Bodor Ferenc gondnok és Kiss Károly énekvezér-tanító vették kezükbe az ügyet, egynemű munkájuk meddő marad, ha a presbiterium lelkes tagjai segítségükre nem lépnek. Így az új orgona beszerzésének eszméje csakhamar az egész gyűlés kezévé lett és valóra is vált.

S mikor már mindenki meghozta áldozatát, új öröm érte az egyházközséget. A Brassóban szolgáló unitárius leányok hazatértek, s nehéz munkával keresett pénzüket összeadva szép bányászószéktakarót adományoztak.

Ugyanerre az alkalomra egy kegyes nő, id. Székely Lajosné Soós Eulánna a szószéktakaróval azonos anyagból egy szép papiszék takarót is adományozott.

Ugyanilyen szép áldozatok után a vargyasi unitárius egyházközség — új orgonájának és harangjának felszentelési ünnepét 1925 évi október 18-án tartotta meg. Megható és felemelő ünnep volt. Bodor Lajos kolozsvári énekvezér és telfőlezenetár orgonájátéka vezette be a templomünnepség műsorát. A helybeli egyházközség énekszáma után, Pál Ferenc esperes mondott áhítatos felszentelő beszédet. Utó Lajos kolozsvári zenetanár vezényelt a gyönyörű énekszólistát, Utó Lajos székesfehérvári helykeresztúri lelkész bibliai képekben gazdag gondolatokban gazdag felszentelő beszédét követte. Beszéd után előadták a Magyar trióját Utó Mária (orgona) Ürmösi Mihály (hegedű) és Utó Lajos (cello) kolozsvári orgonozvári szereplőink. Az egyházi főszereplőként áldását dr. Kiss Elek teológus olvasta fel és lelkes beszédében felhívta a templom, a

orgona és harang történetét Kisgyörgy Sándor helybeli esperes-lelkész ismertette s a hívek áldozatkészségét Kádár Lajos s. lelkész olvasta fel. Urvasz-pályán alkalmi verset szavalt el Székely Ferenc ifj. A helybeli dalárda minden egyes száma lélekemelő volt, köztük „Az estharangok” és a „Magyar zsoltár”, ez utóbbi énekszóval, orgona és tárogató kísérettel. Betanításuk és a szép siker Kiss Károly énekvezér-tanító lankadást nem ismerő munkásságáról tett bizonyosságot. Az ünnepélyt urvaszorosítás zárta be. Urvaszcsorai megragadó ágendát és imákat Balázs András székelyderzsi lelkész mondott. Istentisztelet után közebeden 220-an vettek részt. Este mükedvelői előadással egybekötött bál volt, melyen színre került Farkas Imrének: „Az iglói diákok” című színműve, mely nagyon szépen sikerült.

Brailai magyarok hangversenye. Nagy örömmünkre szolgál, ha a regámba szakadt magyar véreinkről jó híreket hallunk. Számukra elszigeteltségükben a kultúra az az eszköz, amivel fenn tarthatják magukat s jól esik látnunk, hogy ők ennek az ápolásáról nem feledkeznek meg. A brailai magyarok a református templomban nov. 1-én rendeztek gazdag műsoru, nagysikerű hangversenyt. Szerepeltek: Sándor József kamarai képviselő, Tőkés Ernő esperes, Torró Miklós lelkész, dr. Kiss Dezső ügyvéd, Simon Jenő zenetanár, Nagy Endre, Csirek Lajos, Szamosán Anna, Ádám István kántor, Szalay Gyula számadó gondnok és a brailai magyar dalkör 12 tagja.

Dalok-ünnep Fogarason. A fogarasi Magyar Dalegyület f. é. október 17-én szüreti-mulatságot rendezett, amelyen a Dalárda vegyes kara Borsay S.: Népdal-egyvelegét; Magyar népdalokat; Palotási Abt.; A csólnakos és a Válás tárdalma c. énekdarabokat; a férfikar Arany János: Csendes dalát adta elő nagy sikerrel. Rákosi Ferenc karnagy vezetése mellett. Az estély műsorát a dalárda tagjai magánszámokkal: Szavaltat, ének-tánc-duett, tréfás jelenetekkel bővítették és gazdagították. Károlyi Rózsi, Biankodelli Mária k. a., Szabó Péter, Fülöp Endre, Elekes Lajos, ifj. Valovits Pál gyönyörködtették magánszámokkal Fogaras város magyar közönségét. A műsört egy szülő fűrtök-

ből alkotott nagy harangnak amerikai elárverezése fejezte be, mely után reggelig tartó tánc következett.

Maros-Jára ünnepe. Megható ünnepben volt része a marosjári református egyházközségnek. f. é. okt. 11-én a mikor felszentelték a 298 kilogrammos új harangját. Nemes munkát végzett az ifjú lelkész, Böjthe Andor, aki megértésre bírta híveit és pótolta azt a hiányt, melyet a háboru okozott. A gazdag és szegény egy aránt rakta össze fil-léreit, hogy ezzel jelét adja hitéletének. Harangszentelési imát: Nagy Endre, erdőcsinádi lelkész mondott mély érzéssel. Magas szárnyalású felavató beszédet s megszentelő záróimát: Zoltáni Pál sáromberki lelkész tartott, ki magasztos érzéssel ecsetelte a mai néhez időkben is megnyilvánulni tudó fajszeretet szükségességét. Templomozás után az iskola helyiségében műsoros estély volt, melynek kimagasló pontja Dr. Gr. Teleki Domokos eh. főgondnok, nagybirtokos felolvasása volt. Jól esett látnunk, hogy ez a főur a nép közé vegyülve, vele ünnepele, lelkesít, buzdít, összetartásra és együttes munkára serkent, hogy éljünk és élhesünk, mert élni akarunk. Kedvesen és közvetlen melegséggel szavalt Gr. Teleki Margit. Kvarteret énekeltek: Técsy Sándor, János György, Bitay Sándor és Técsy János ref. tanítók. Dialogot adtak elő: Ölvedi Endre, Györfi Domokos, továbbá Nagy Simon és Nagy Domokos helybeli ifjak, akik mindannyian sikeresen oldották meg a vállalt feladatot.

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Sirol“-t

(törv. védve)

Egy üveg ára 50 lej.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

MEZŐGAZDASÁG.

Változatos termelés a jövő!

— Gyergyói tapasztalatok alapján. —

A lengyel pénzügyminiszter a közelmúltban egy, — a gazdaközönséget érdeklő nagyfotosszerű kijelentést tett, — amely szóról-szóra a következőképen hangzik:

„Önök azt kérdik tőlem, hogy miképen volt lehetséges a lengyel iparnak a pénzválságot olyan gyorsan legyőzni? Feleletem egyszerű és következetes. *Iparunkat a mezőgazdaságunk kedvező helyzete mentette meg!* Az utóbbi időben nálunk a gabonaárak 80 perccenttel emelkedtek; éppen ezért van a gazdáknak pénze. *Az ipar csak ott mehet rosszul, ahol a gazda szegény.*”

Ennél találébban nem lehetne jellemezni a romániai közigazdasági helyzetet sem! Nagy a pénzhiány, az ipar nem tud megküzdeni a pénzválsággal, — mert a mezőgazdasági helyzetünk veszedelmesen leromlott! Vagyis, ha megfordítjuk a tételt, így fest: mezőgazdaságunk leromlott, tehát az ipar nem tud megküzdeni a válsággal, így hát az egész országban nagy a pénzhiány.

Meg kell tehát állapítanunk, hogy a mezőgazdaságon alapszik egész közigazdasági életünk jóléte. — Lengyelországban elég pénzüik van a gazdáknak az ipari élet megmentésére, ám Romániának szegény a gazdaközönsége ahhoz, hogy a pénzválságon segíteni tudjon.

A múlt hónapban Gyergyószentmiklóson tartott Magyar Párti gyűlésen nagyon talpraesetten jegyezte meg egyik csiki gazda:

— *Csoda, ha fenn fogunk maradni a világon.*

Már pedig fenn fogunk maradni, mert fenn kell maradnunk, — akármennyi nehézségen, megpróbáltatáson is menjünk keresztül, akármilyen eszközzel igyekeznek is minket meggyengíteni, sőt tönkre tenni, — mi megmaradunk annak ami egy évezreden át voltunk: *erős, magyar földművelő népnek!* Magunkra vagyunk hagyatva; ez igaz!

A napokban Gyergyóvidéken járva, szomorúan tapasztaltam, hogy a gyergyói gazdák mennyire nélkülöznek egy kis állami támogatást! Arról volt ugyanis szó, hogy Tekerőpatak, Kilyénfalva, Ujfalva, Csomafalva és Alfalu határain még a régi kettős, illetve hármass nyomásos gazdasági rendszer él, — míg Gyergyóvidék másik négy községe, Gyergyószentmiklós, Szárhegy, Ditró és Remete már szabadabban gazdálkodik. A nyomásos rendszerrel gazdálkodó községek át akarnak térni a szabadgazdálkodásra, zárt határral, — azonban még egyáltalán nem ismerik az ilyen zárt határ igazi előnyeit,

tehát csak jóindulatu tapogatózás, kísérletezésről van náluk szó.

Mindjárt észre lehetett venni, hogy példamutatás, tanácsadás, serkentés kellene a gazdáknak, — de honnan? Csikszeredában van ugyan földmives iskola, — de a csiki és gyergyói gazdálkodási viszonyok nem azonosak és messze is esnek egymástól. — Gyergyóban nincs egy minta gazdaság sem, amely példamutatással segítségére lenne a haladni szándékozó gyergyói gazdáknak. Pedig amint a fenti lengyel példából látjuk, — nagyon fontos a gazdák helyzete, — ha csak egy vidékről van is szó.

Igy határoztam el magam, hogy néhány gyakorlati tanáccsal jövök e lap hasábjain segítségére mindazoknak, kiket ez a kérdés érdekel. — Ha valaki akár milyen kicsiny hasznos tanácsot merit belőle, — ne rejtsé véka alá, mondja el szomszédjának, barátjának, vásáros társának, mert, — ismétlem, — egymásra vagyunk utalva!

A két vagy három nyomásos gazdálkodással korántsem lehet annyi hasznót elérni, mint a szabad gazdálkodással vagy vetés forgós gazdálkodással. — A nyomásos határrendszer mellett a terméshatárok okvetlen kissébbek lesznek, — már csak azért is, mert nem lehet változatos termést üzni a határon levő földeken. — A változatos termelés által többféle növényt termelhetünk földünkön s tekintetbe véve, hogy a különböző tápanyagokat vonnak ki a talajból, — ezáltal nem szegényítjük úgy meg a talajt, — mintha folyton, ha nem is egymásutániban, de mégis ugyanazt termelnénk benne.

A vetési, ápolási, letakarítási munkák, a trágya igény, a gazdaság növényesszükséglete szintén amellet szólnak, hogy változatos termelést honosítsunk meg. A *változatos termelést* 2 módon állíthatjuk be, és pedig,

- 1., vetésforgós gazdálkodással, vagy
- 2., szabad gazdálkodással.

A *vetés forgós* gazdálkodás alatt azt értjük, amikor a szántóföldünket apróbb táblákra osztjuk, előre megállapítunk egy termelési sorrendet, vagy ahogy nevezni szokták „*vetésforgót*” és évről-évre eszerint termeljük növényeinket. Például van 8 hold szántóm és szükségem van kalászosra, takarmányra és kapásra, — beosztom 4 két holdas táblára és így állítom be a vetésforgót:

1. Takarmány (trágyázva) (büköny, csalamádé, stb.)
2. Ószi kalászos
3. Kapás (burgonya, répa, esetleg tengeri.)
4. Tavasz kalászos

Esetleg a kapásnál is trágyázhatok; — továbbá, ha diszlik, úgy beállíthatok egy forgón kívüli lucernát is. Szokás a herét is 2 évre bevenni. Persze ezek attól függenek, hogy milyen növény-

félések díszlenek a vidéken, — mert például cukorrépát vagy repcét hiába veszek be, — sőt az őszi buza sem mindig sikerül Gyergyóban! — Persze a fenti vetésforgó másik évben már egygyel előbbre megy, tehát az 1 helyébe jön a 4, a 2 helyébe az 1 és így tovább.

A *szabad gazdálkodásnál* nincsen vetés forgó, hanem a gazda saját belátása szerint az egyes táblákba évről-évre azt termeli, amit a legalkalmasabbnak tart. Ez a gazdálkodás azonban nagy szakértelmet kíván, — habár kétségtelen, hogy a gazda így értékesítheti tudását, képességeit leginkább.

Feltétlenül próbálják meg bátor nekedzettel a gyergyói gazdák a változatos termelést. — Ügyeljünk azonban arra, hogy a talajerőt fenntartsák, nehogy kizsarlják a földet. — A vetésforgós gazdálkodás helyes beállításával a föld tápláló erejének emelkedése, vagy állandósága, így tehát egy minimális jövedelem mindig biztosítva van. — Ha nincs elegendő istállótrágya kéznél, nem kell idegenkedni a *műtrágyák* használatától, avagy a zöld trágyázástól sem. — A gazdakörök, a pap, a tanító bármikor ad ezekre utbaigazítást.

Dr. Vass András

A leveles cukorrépafej eltávolítása és takarmányozása.

Jobb gazdaságainkban 140 q cukorrépa terem kat. holdanként s a leveles cukorrépafej mennyisége $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ annyi, vagyis 70—100 q per kat. hold. Ezt a nagymennyiségű leveles cukorrépafejet részint frissiben etetik fel, részint besavanyítják. A friss anyagnál közel kétszer akkora takarmányértéket tulajdoníthatunk a répafejnek, mint a levelének, mert előbbiben 20, utóbbiban csak 11.5 százalék a szárazanyag. Ezt a takarmányt különben jellemzi a nagy víztartalom, mely egyetemben a 0.5—0.6 százaléknyi sóskasavtartalommal, hashajtó hatást kölcsönöz neki, de a kérődző állatok kevésbé érzékenyek hashajtó hatása iránt, mint az egygyomru állatok, mert előbbieknél nagyobb részt megsemmisítik a bendőben tartózkodó bakteriumok a sóskasavat. Azért a szarvasmarha hihetetlen mennyiségű leveles cukorrépafejet képes némi szalmamellettséggel nélkül, illetőleg csak kisebb-nagyobb hasmenés árán fogyasztani.

Németország cukorrépa-vidékén pl. 150 kg. napi adagot is etetnek egyes gazdák a nagytestű fejőstehenekkel s 100 kg.-ot a hizómarhával s ugyanott nagyon jó tejtakarmánynak mondják, ami azonban valószínűen annak a táplálóanyagpazarlásnak az eredménye, melyet az említett nagy adagokkal követnek el. Ebből tehát az következik,

Zavarok a bolgár határon. A Dobrudzsába a bolgár határról komissziók törtek be és két falut kifosztottak. Tatarescu miniszter vezetésével küldött értekezlet elhatározta a dobudzsai határ megerősítését. Azt megállapították, hogy a bolgár kormánynak a bolgár hadseregnek semmi köze nincs a betöréshez.

HIREK

Ujabb kísérlet a magyar iskolák megmentésére. Duca külügyminiszter, mint annak idején megirtuk, az egyházak iskolái panaszának beadása végett Genfben kiküldött egyházi képviselőknek azt mondotta kihallgatásuk alkalmával, hogy Bukarest közelebb van Genfnek. Ez azt jelentette, hogy ő személyesen közvetít az egyházak és Angheliescu miniszter között. Mult számban azt is megirtuk, hogy külügyminiszterünk Genfben tett ígéretét csakugyan beváltotta s kieszközölte, hogy a közoktatásügyi miniszter újból megye fel a tárgyalást a kisebbségi iskolák megbízottjaival az iskolákért egész anyagára nézve. Az egyházak részéről dr. Gyárfás Elemér, dr. Árkai Gyula és dr. Boros György vettek részt a bukaresti tárgyalásokon. Értesüléseink szerint Angheliescu miniszter most sokkal több megértést tanúsít, mint eddig s ezért megtörténhetik, hogy a képviseletéhez beadott panaszunk egyáltalán válik. Mint többször megírtuk, nekünk ez volna a legfőbb kívánalmunk. Elsősorban azért, mert így a nemzet műveltségünk fennmaradása biztosított nyerne. De azért is, mert ezáltal magától a kormánnytól tudna ki itteni létünk biztosítására egy nagyjelentőségű lépés. Ebből eddig mindkét részen csak haszon származhatnék.

Unitárius hívek figyelmébe. Vári Albert unitárius lelkész és vallásnagyrózságos könyvet írt, mely Tordán jelent meg, Füssy József kiadónál. Ára 50, vászonkötésben 65, diszkóban 135 lei. Megrendelhető Tordán. Tartalmaz: I. Ünnepi imádságokat, Hétköznapi imádságokat. III. Alkalmi imádságokat és egy függelék. Terjedelme 224 oldal. Izlésesen kiállított és nos kis imakönyv. Lelkészek is használnak, de elsősorban a munkásságukra készült. Különösen azok tesznek igen jó szolgálatot, akik életükben élnek s egy igen jó keresztény életre van szükségük. Az író unitárius, de az imádságokat bárki élvezheti és lelki áhítattal olvashatja, aki szeretné a szép magyar nyelvet s a küzködő magyar szívnél megnevesedését maga akarja élni. Igazi, mélységes lelki életet nyer, aki e művet odaadással

olvassa. Minden jó embernek, aki az Isten országáért küzd s a testvériségben értéket lát, teljes jóakarattal ajánljuk ezen imádságos könyvet. (Dr. K. Elek.)

Nagy idők emlékezete. Jövő évben ünnepli meg a magyarság a mohácsi vész gyászos emlékezetét. Ez az ünnep a történelem nagy tanulságaira kell, hogy terelje minden jó magyar figyelmét. Ajánljuk elolvasás végett Benedek Elek: *Magyarok történetét*, amely a Magyar Nép könyvsorozatában jelent meg. Ára utánvétellel 25 lei.

Öt magyar falu Kelet-Szibériában. Egy magyar hadifogoly, aki tízéves raboskodás után most tért vissza az Amur folyó vidékéről, rendkívül érdekes adatokat mond el a távol Keleten maradt magyarok életéről. — Európai Oroszországnak, Turkesztánnak, de főként Szibériának csaknem minden városában még ma is sok magyar hadifogoly iparos van. De künn a falvakban is számos földmives magyar maradt, az Amur mentén pedig volt magyar és osztrák hadifogoly katonákból önálló községek keletkeztek, amelyek évtizedek, sőt évszázadok múltán is meg fogják őrizni magyar jellegüket. Még 1921-ben, főleg a nikolszki táborból megalakult Kisszállás és Magyarfalú, 1922-ben Órtelep és Mihálylaka, 1923-ban pedig az Amurkanyarulat legészakibb pontján Vendéges, egy tisztán halászkodás és vadászattól élő és hajósokból álló kis szinmagyar község, melynek férfilakói csaknem valamennyien volt tisztek. Magyarfalúnak alakulásakor 305 magyar és 40 osztrák, Órtelepeknek 126 magyar, 12 orosz és 15 osztrák, Kisszállásnak 280 magyar, Mihálylakának 200 orosz és 150 magyar, Vendégesnek pedig 66 magyar és 2 osztrák férfilakója volt. Magyarfalú és Mihálylaka összes köz- és magánépületei még 1921-ben, Kisszállás és Órtelep magánépületei pedig 1922-ben készültek el. Magyarfaluban és Kisszálláson római katolikus templom, Órtelepen, Magyarfaluban ref. templom, Vendégesen ugyancsak ref. templomban és zsidó imaházban hirdetik Isten dicsőségét. Magyarfalú, mely központi fekvésű, több városi intézménnyel bír. Az iparosok száma eléri a 60-at, de nagyrésztük a nyári idényben mezei munkát is űz. Valamennyi községnek van egy, Kisszállásnak pedig két magyarnyelvű és Mihálylakának ezenfelül egy orosznyelvű, Magyarfalúnak egy németnyelvű iskolája. Az iskola a községi gondoskodás legfőbb tárgya és nyilvános ellenőrzés alatt áll. Kimondhatatlan lelki győtrelem a mélyen érző emberek nagyrésznél, hogy ha-

zaik levél, ujság, vagy hír egyáltalán nem juthat hozzájuk. *Távol Kelet Magyar Ujság* címen a nikolszki kormány pénzén egy magyarnyelvű lap jelenik meg. Hetenként egyszer nyomtatásban Nikolszokban, kétszer pedig litográfálva Magyarfaluban. Érdekes, hogy ez a lap, mely határozottan magyarnemzetellenes célokat szolgál, akarata ellenére nagy szolgálatokat tett és tesz még ma is a magyar nemzeti érdekeknek. Elsősorban a magyarokban ébrentartja a magyar írás, a magyar betű szeretetét, másodsorban a járás területén élő, csaknem kivétel nélkül német nemzetiségű orvosok nagyrésze is ebből tanult meg magyarul. 911 volt magyar hadifogoly él a telepen, ma 2000 lélekhez közel jár azoknak a száma, kik magyarnak tartják magukat. Csaknem minden osztrák és sok orosz férfi, a hadifoglyok feleségei s a gyermekek mind magyarul beszélnek. A már működő iskolák és „Távol Kelet Magyar Ujság” munkájának eredményeképpen tíz év múlva kétségtelenül megkétszereződik ebbe a nagy távol-ságba szakadt magyar testvéreink száma.

Magyarok rokoni. Utóbbi időben nagyon megéltünk az érintkezés a magyarok és fajrokonai között. A Magyar Tudományos Akadémia százéves ünnepére a finnek és az észtek minisztereket küldötték el a testvéri együttérzés tolmácsolására. A magyarok, finnek és észtek újabb rokoni találkozóira készülnek. A jövő évben Budapesten nagy ünnepek fognak lefolyani a testvérmagyar részvételével. Az ünnepeken kölcsönösen bemutatják előhaladásuk eredményeit.

Magyarországra posta útján is lehet pénzt küldeni. A közlekedésügyi miniszter rendelete szerint a postahivatalok kötelesek a Magyarországra szóló pénzesutalványokat elfogadni. A legnagyobb átutalható összeg tízezer lei. Az átutalási díj 12 lei és ehhez járul minden 100 lei után 50 bani. Ezen kívül minden lei után 3 bani árfolyam különbözeti díj fizetendő.

Háboruk áldozatai. Camille Flammarion, a nemrégiben elhunyt világ-hírű francia csillagász kiszámította, hogy a fáraók kora óta napjainkig eltelt 3000 év alatt ezerkétszázmillió ember pusztult el háborúkban és forradalmakban. Ezeknek a vére összesen 18 millió köbméter tesz ki. Ha ennek az 1200 millió halottnak a csontvázát egymásra állítanák, az így előálló „oszlop” közel kétszázmillió kilométer volna, vagyis ötször akkora, mint a Földnek a Holdtól való távolsága.

Husz éves vaktság után újra látott. Az olaszországi Torontóban egy 37 éves szerelőmunkás husz évi vaktság után újra visszanyerte látóképességét. A sikerült műtét után a beteg nagy

örömmel így kiáltott fel: Istenem, újra látok! Négy órával a műtét után a szerencsétlen ember meghalt. Az orvosok állítása szerint az öröm izgalmai ölték meg.

Örült a repülőgépen. Hátborzongató eset történt egy repülőgépen, amely cseh szolgálatban Kassa és Pozsony között közlekedik. A repülőgép 2000 méter magasan járt, amikor a rajta ülő utas nekiesett a pilótának és ütlegetni, fojtogatni kezdte. A pilóta rémülten látta, hogy az utas megőrült. Szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét, egyik kezével a repülőgép kormányát vezette, a másikkal az örültet fogta le. Lassanként sikerült a magasból leszállania. Az örültet Rimaszombatban átadta a rendőröknek, akik az örültek házába szállították.

A pálinka áldozata. A pálinka mérgetől fűtött virtuskodásnak újra áldozata van. Brassóban egy vendéglő előtt Szabó Lajos kocsislegény, Nagy Domokos, Nagy András és Gecző János 20 éves kőműves összeveszttek és összeverekedtek Szabó dühében az egyik Nagyt le akarta szurni bicskájával, de a kés Gecző mellébe hatolt. Mire a szerencsétlen legényt a kórház műtőtermébe vitték, meghalt. A rendőrség a testet elfogta és átadta az ügyészségnek.

Egérveszedelem a Barcaságon. A barcasági szász gazdák nagy aggodalommal néznek a jövő gazdasági év elébe. Megállapítást nyert, hogy a vetéseket minden eddiginél nagyobb egérveszedelem fenyegeti. A szászok a maguk nagy szerveztségével bizonyosan leküzdik a veszedelmet. Vajjon a magyar gazdák készülnek-e a védekezésre?

Szomorú viszontlátás. Janku Tógyer zilahi gazdának levelet írt a régen távollévő fia, hogy hazaérkezik. Janku elibement a cigányi állomásra, mikor a vonat befutott, igyekezett felkapaszkodni rá, de közben megcsuszott s a még mozgásban levő vonat kerekei karját, lábát levágták. Azonnal szállították a zilahi kórházba, de már nem lehetett rajta segíteni s még az éj folyamán meghalt anélkül, hogy várva-várt fiával kezethoghatott volna.

Lopják a lovakat. A Szilágyság gazdaközönségét hetek óta egy veszedelmes tolvajtársaság tartja állandó rettegésben. A jómadarak kizárólag csak lovakat lopnak. A megye különböző vidékeiről érkeznek hírek meg-megismétlődő lólopásokról. Ujabbán Vajda Sándor nádasi birtokosnak lopták el két lovát az istállóból, majd változatos-

ság kedvéért a közeli Szilágycsahbe is átrándultak, ahol Balla Sándor gazdának lopták el szintén két lovát. A csendőrség teljesen tehetetlen a lóköltőkkel szemben.

Véres harc két falu népe között. A regátban, Crajova közelében levő Segarcea és Comosteni községek lakossága között évek óta ellenségeskedés folyik a legelő birtoka miatt. Az ellenségeskedés most véres harcban robbant ki. A két falu lakossága kapával, kaszával vonult egymás ellen és férjeik oldalán felvonultak az asszonyok is, akik forró vízzel teit fazekakkal vetik részt az ütközetben. A véres harcnak, amelyet a csendőrség erőlyes közbelépése szüntetett be, öt halottja és számos súlyos sebesülte van, köztük több nő is.

Egy csendőr borzalmas kegyetlensége. Fölhaborító esemény tartja izgalomban Udvarhelymegye közönségét. Ilea Simon oklándi csendőrőrmester egy alaptalan gyanu következtében rettenetes kínzásokat követett el Balogh István homoródújfalusi gazdálkodón és feleségén. Egy az uton elveszett pokróc megtalálásával és elrejtésével vádolta be nevezetteket Barabás Áron karácsonyfalvi gazda Ilea őrmesternél. Az őrmester vadállatias kegyetlenséggel folytatta le a vallatást. Először az asszonyt vette elé s miután ez nem vallott magára, a hajánál fogva felakasztotta a gerendára. Majd ököllel, puskatussal, bikacsokkal ütni-vernii kezdte mindenütt, ahol csak érte. Az ütlegetések következtében rettenetesen jajveszékelt a szegény asszony, de fájdalommal nem hatotta meg az őrmestert, aki képes volt így hajánál felakasztva két órán át folytonos kínzással gyölölni a szerencsétlen teremést. Az asszony után a férjre került a sor. Ezt is válogatott kínzások közt faggatta az őrmester, majd három óránként felváltva hol ezt, hol azt sanyargatta a legelképzeltetlenebb módon. Amikor így sem ért célt, nadrágszíjat kötött az asszony lábára s fejével lefelé felakasztotta a mestergerendára. Ekkor elővette a kardot s ezzel a szegény asszony lábatalpát verte össze olyan kegyetlenül, hogy amikor leakasztotta, nem tudott többé talpára állani. A vadállatias őrmestert azonban ez sem elégtette ki. Guzsba kötötte tehát Balognét, a szoba közepére fektette s melléje egy széket tetti, mely körül fűtőrézve járt körben. Közben felugrott a székre, onnan pedig az asszony hasára, majd a mellére térdelt, aminek következtében az asszonyt vér borította el. Így felváltva

péntek délutántól vasárnap estig ki-nozta az őrmester a házaspárt, amely étlen-szomjan a legrettenetesebb kínokat szenvedte el és pedig annyira, hogy ma mindkettő ágyban fekvő beteg. A férj homoródújfalusi házában nyomja az ágyat; teste annyira össze van törve, hogy nem tudják beszállítani a székelyudvarhelyi kórházba, mert nem bírta el a szekérrázást. Az asszonyt, mikor vasárnap este a férjével együtt szabadon engedte az őrmester, saját feljelentője vitte el egy oklándi asszonyhoz, mert a saját lábán nem tudott elmenni. Oklándról kedden délután szállították be szekéren a székelyudvarhelyi kórházba s mikor levelték a szekérről, fekhelye csupa vértócsa volt. A szegény asszony, hogy megszabaduljon a további szenvedéstől, sírva hazudott, magára váliatta a pokróc ellopását. Erre az őrmester két erős pofot adott neki, amiktől hanyat vágódott s aztán az urával együtt szabadon engedte, de lelkiükre kötötte, hogy szólni ne merjenek a történetekről bárkinek is, mert ha igen, akkor tudják meg, hogy „eddig még csak játszottunk, de aztán még csak ezután jön a nagyobbik tánc.” Reméljük, hogy erre a táncre már nem kerül sor. Követeljük az embriesség nevében, hogy Ilea Simon csendőrőrmestert állásából azonnal elmozdítsák. (Ellenzék tudósítása).

Kántor-tanítónő kerestetik a sztánai ref. iskolához. Fizetése: föld, termény és pénzben mintegy 20—20 ezer lei. Az állás azonnal elfoglalandó volna. *Iskolaszék.*

Izmainkat valódi DIANA SÖSBORSZESZ-azel való lemosás által tesszük ruganyossá és acélossá.

Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobban a valódi Réthy féle pemetefü-cukorka. Mindenütt kapható Mosse-hirdetés.

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria
21. sz.

Mindennemű vasáru cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása. Fűtő és főzőkemencék nagy választékban. Dusan felszerelt konyhaberendezési osztály

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regina Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikk a legolcsóbban szerepel be.

hogy a szakirodalomnak az a tanácsa, hogy legfeljebb 60 kg. leveles cukorrépafejet számítsunk 1000 kg. élősulyra naponta, csak akkor érdemel a marhánál figyelmet, ha kevés anyaggal rendelkezve, így is teljesen fel tudjuk etetni, míg ellenben ha tulsok az anyagunk, akkor tessük azt inkább pazonon, de ne szántsuk alá.

A frissiben fel nem etethető leveles cukorrépafejet besavanyítás által konzerváljuk, ami többféleképp történhet. Legegyszerűbb az, ha kint a répa földön mintegy 200—500 q. nyersanyagot összehordva, 3 m. magas földszerű rakásra igazítjuk el s kellőképpen letiporva, 60 cm. vastagon beföldeljük. Javított módja a besavanyításnak az, ha veremben besavanyítjuk a leveles cukorrépafejet, mely esetben különösen a veremfalak mentén kell azt jól letiporni. E takarmány mindenesetre csekélyebb mennyiségben etetendő, mint a friss, de marhánál nem kell a nagyobb adagtól sem félnünk s így szabálynak mondhatjuk azt, hogy bővebb etetésnél a marha izlésétől s a hasmenés mérvétől tegyük az adagot függővé. A szakirodalom 20 kg.-ot ajánl 1000 kg. élősulyra naponta.

Az igavonó állatok rekvizitálása miatt megkéstek a szatmármegyei vetéseket. Szatmármegyei tudósítónk jelenti, hogy a Szatmármegye területén lefolyt hadgyakorlatok alatt a hadsereg sok lovat és szarvasmarhát rekvizitált, aminek következtében a vetésekkel a gazdák megkéstek. A vetés most rossz munkába megy, mert a talaj nagyon meglágyult. A vármegyében a kukorica törest befejezték, a sok esőzés miatt nem érett jól be. A kerti vetemények rothadnak. A szőlő nagyon gyenge termést hozott.

Házi mézestésztát sütő tanfolyam Kolozsváron. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület november hó 9-től 15-ig Kolozsváron Özv. Kremnitzkyne szül Frölich Ilona urnó vezetése alatt egy hat napra terjedő mézes tésztát sütő tanfolyamot rendez, amelyre jelentkezéseket a tanfolyam megnyitásáig elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala naponta 9—2 óráig (Kolozsvár, Attila-utca 10. sz.) A beiratási díj 100 lei. A készített sütemények a résztvevők tulajdonába mennek át. Előadások és sütések naponta d. u. 5—6-ig tartanak.

Egy könyv sikere. Az Erdélyi Gazdasági Egylet hírei közt olvassuk: Nagy általánosságban azt mondhatni, hogy a könyvkiadás nem a legjobb vállalkozások közé tartozik, különösképpen pedig a szakkönyvek kiadása. Annál meglepőbb és örvendetesebb az a siker, amelyet a „Magyar Nép” könyvtára (Gyallay Domokos szerkesztésében, a „Minerva” kiadásában, elért 11-ik könyvével, amelyet a

Méhtenyésztés vezérfonala címen Török Bálint és Valló Árpád írtak. Ugyilátszik az Erdélyi Méhész Egyesületnek sikerült annyira felkelteni a méhtenyésztés iránt az érdeklődést, hogy a „Magyar Nép” könyvtárának ma a Méhészet vezérfonala a legkeresettebb könyve. A mű felöleli a méhésztenyésztés elméleti és gyakorlati részét, a szöveget közel 100 ábra teszi változatossá és érdekessé s mind a kezdő, mind a haladó méhészek haszonnal forgathatják.

Gabonapiac.

Az erdélyi gabonapiacokon buzában a kereslet kissé felélenkült, mert helyenként a készletek kifogytak, azonban szakemberek véleménye szerint ez még nem jelent állandó javulást. A buza ára Erdélyben 840—850, Regátban 840 lei métermázsánként. Rozs Erdélyben 620—630, zab 540—550, takarmányárpa a Bánában 530, Erdélyben 540, 560 lei métermázsánként. Sörárpa után az érdeklődés egyre nagyobb s az árban nagy különbségek vannak. Erdélyben 650—700, barcasági 700—750, moldovai 780—800 lei métermázsánként. Ó kukoricában élénk kínálat mellett elég jó a kereslet is. Ár Erdélyben 570—580, Regátban 520 lei. Erdélyben az új kukorica ára 400—420 lei, Burgonya 120—140 lei, Kendermag 600—650, lenmag 950—1000, korpá 380—400 lei métermázsánként.

Állatárak.

Az erdélyi állatvásárokon mostanában élénk a kereslet és csekély a felhajtás. Némely vásárra a rendes állomány csak 10 százalékát hajtották fel. Emellett az áru gyenge minőségű és az árak túlhajtottak. A gazdák a marhát nem szívesen adják el.

A szamosújvári vásárra mindössze 2500 darabot hajtották fel. A jószágok gyengék voltak. Kereslet és kínálat egyaránt gyenge. Rossz exportkörért 30, vágómarháért 19—20, disznó 42, 44 leit kértek élősúlyban kilogrammonként. Bivalyt alig kerestek.

A holozsvári vásárra is igen gyenge volt a felhajtás, az árak egyeztek a szamosújvári vásári árakkal.

SZÖVETKEZET.

A hitelszövetkezetek és a takarékoság.

A hitelszövetkezetek nem csupán rideg pénzüintézetek, hanem első sorban nevelő hatású intézetek, amelyeknek törődniök kell tagjaik gazdasági életével és első sorban kötelességük tagjaikat takarékosagra és tőkegyűjtésre is nevelni.

Az a körülmény, hogy a szövetkezet a községben van és a legcsekélyebb összeget is beveszi letétbe, módot ad arra, hogy a tagok egészen észrevétlen akár 5—10 leitenként bizonyos tőkét összegyűjtsenek és ha már egy bizonyos tőkét összegyűjtöttek, azt saját gazdaságukban bármilyen beruházásra vagy állatvásárra fordíthatják.

A szövetkezetnek ezt a nevelést már a gyermekeknél meg kell kezdeni, mert a legjobb talaj minden szép gondolat befogadására a gyermeki lélek, ha ahhoz szeretettel közeledünk. Ezért hangzik el sok oldalról az a kívánság, hogy már a gyermekkel meg kell ismertetni a szövetkezeti eszmét és abban rejülő kölcsönös segítség gondolatát már a gyermeki lélekbe be kell ültetni.

Nem tudom elgondolni, mi akadály van annak, hogy a község lelkésze és tanítója arra oktassa a gyermekeket és a fiatalságot, hogy munkájukkal szerzett kis összegeiket vigyék be a szövetkezetbe, ott gyűjtsék össze, kamatoztassák és csak ha már bizonyos összeg összegyűlt, fordítsák valami okos dologra.

Milyen szép lenne, ha a fiatalságba ezt a takarékosági szellemet ültetnék be a korcsmázás helyett.

Minő szép lenne, ha falusi fiatalságunk ilyenformán összegyűjtene időnként pár ezer leit és ha ezt összegyűjtötte akkor — mondjuk — venne magának egy borjut. Mennyire nevelné ez öntudatát! S fiatalon rávezetné őt a takarékos életre. Csak az első lépés nehéz, mert ha ilymódon látná takarékoságának gyümölcsét, önkéntelenül egész életét ilyen takarékos szellemben folytatná.

A szövetkezeti eszme nevelő hatásának felismerése vezetett arra, hogy ujabban már az iskolákban is kezdik bevezetni a szövetkezeteket tanszerek és egyéb szükségletek beszerzésére.

És hogy ez a gondolat mennyire nemes célt szolgál, annak legfényesebb bizonyítéka az a tény, hogy amint egy előző cikkünkben rámutatunk, a német szövetkezeteknél a betevők legnagyobb százaléka: gyermekek, falusi fiatalság és a szolgáló személyzet.

Nagy örömfunkra szolgálnának, ha ezen szavunkat azok, akik a nép vezetésére hivatottak, megértették és az arra illetékesekkel megértették.

HONIG PRINCEPS ARMO

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANGÖNTŐDÉJE

Alapítva 1870-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával,
Vas harangszereplvényeket és vas harang-
állványokat. Nemes anyag, nemes művek.

Szeretnők, ha jövőben azzal a statisztikával is foglalkozhatnánk, hogy szövetkezeteink betevői között minő arányban vesznek részt a fiatalok és szeretnők, ha szövetkezeteink között e tekintetben is nemes verseny fejlődnekké.
Dr. F. J.

IPARI ROVAT

Uj életfelfogás.

Angliában, Németországban már évtizedek óta tartó folyamat, nálunk csak a háború, helyesebben, csak az 1919 iki katasztrófa után kezdenek arra gondolni, hogy ifjaink ipari pályákra menjenek. Pedig az ipari pályán való munkálkodás aránylag a legbiztosabb jövőt jelenti. A szegényebb sorsu, kisebb képzettségű egyének részére a kézműiparosság minden körülmények között kedvezőbb megélhetést, tisztességesebb jövőt nyújt, mintha kishivatalnok, napidijas vagy más efféle lett volna. A nagyobb iskolázottságú, esetleg egyetemistát vagy más főiskolát végzett ifjak elhelyezkedése még ennél is kedvezőbb, gyárak, nagy ipari vállalatok a legszivesebben alkalmaznak vezető állásokra. Megfelelő anyagi eszközök segítségével pedig ők maguk alapíthatnak jó hírnevű, komoly ipari vállalatokat, üzemeket, gyárakat. Mindkét esetben ők az állam és a társadalom alappillérei, akikre a kulturális élet is mindenkor biztosan számíthat.

Mert nemcsak ezek az általános gazdasági szempontok szólnak az ipari pályára jobb létbiztosítása mellett. Ha az iparosok, vállalkozók, kereskedők társadalmi elhelyezkedését, megbecsülését nézzük, még azt látjuk, hogy napjainkban ők vannak a legkényelmesebb életkörülmények között, ők a társadalmi élet vezetői, őket választják be mindenfelé, ők tudnak a legtöbbet áldozni, az ő helyzetük a legbiztosabb.

Mindezek egyuttal azt is bizonyítják, hogy iparosnak lenni nemcsak nem alsórendű élethivatás, de a faj, jövő életének is legfőbb alapja. Az a régi feltevés, hogy iparosnak csak a rossz, vagy a szegény gyermek való, már rég túléltte magát s ma már minden szülő tudja és belája, hogy a szellemi munkások nyomorúságos élete helyett jobb és okosabb dolog, ha tisztességes iparosokat nevelnek gyerekeikből.

És ez az irányzat kezd mindinkább megértésre találni. A már évek óta szellemi pályákon működők körében is s napról napra mind nagyobb azoknak a volt tisztviselőknek a száma, akik ott hagyva régi hivatali állásukat, ipari pályára mennek. Mivel pedig intelligenciájuk, munkaszorgalmuk, akaratuk,

megbízhatóságuk természetesen nagyobb egy fiatal gyerek emberénél, egy-két év alatt a legkitűnőbb szakértőkké válhatnak pályájukon.

Neveljünk intelligens kereskedőket, iparosokat gyerekeinkből! Fogadjuk meg Nagy Károly püspök szavait, aki évek óta hirdeti az ipari pályára való tudatos ránevelést! Ha megfogadjuk, akkor sem a saját magunk, sem családjunk, sem fajunk jövőjét nem kell féltelnünk.
S. Nagy László.

Vasipar. A vaskereskedelem az üzletmenetel teljesen ellanyhult, sőt még egyes szezoncikkekben, mint ekerészek és épületvasalások is nagyon gyenge. Még legélénkebb a kereslet kályha-állványokban és füstcsövekben. Az árak változatlanok. Vasalapar nagykereskedőknél felár nélkül 11-25 lei kilogr.-ként. Kaszákban és ásóokban tavaszra nagy hiány várható, mert a gyárak csak annyit gyártanak, amennyit a vevők már most megrendelnek. Füstcső egyes 30, könyökcső 34 lei kilogr.-ként.

Bőripar. A belföldi készbőrpiac az üzletmenetel ismét ellanyhult, mert a nyers bőrárak is estek. Az áresést azzal indokolják, hogy két nagyobb bőrgyár redukálta a nyersbőr bevásárlásokat. — Kereslet csak könnyebb bocskoroknak való talpakban van. Az igazí forgalom csak ezután kezdődik. Árak: Vache crupon 200—225, színes borjúbox 80—90, fekete sevro 120.

Fapiac. A belföldi keményfa piacon a kereslet kissé megélénkült fűrészáruban. Dongafa iránt is nagyobb foku a kereslet és természetesen igen nagy a kereslet a tűzifák iránt. Árak: tölgytűzifa Csucsán 4500, bükkütűzifa 5500, hántott cserfa 6000—6500 lei tiz tonnás vagonként. Prima őfa 1400 lei.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1925. november 2.-án

1 dollár	= 209.50—	L.
1 font sterling	= 1020. —1026	"
1 svájci frank	= 40.50—	"
1 francia franc	= 8.85—8.89	"
1 arany márka	= 49. —	"
1 lira	= 8.35—8.45	"
1 cseh korona	= 6.23—6.26	"
1 dinár	= 3.65—3.75	"
1 osztrákshilling	= 29.55—	"
335—339 magyar korona	= 1.—	"

Üzem nagyobbítás miatt eladó 1 drb. kitűnő, Vohanka gyártmányu, 2 ütemű nyersolaj (petroleum) motor. Üzemben bármikor megtekinthető, *Keresek megvételre* 6—10 lóerő közötti állóhengerű benzín motort, esetleg 6—10 lóerős nyersolaj motort. Mindkettőre ajánlatot kér: *Zágoni Lajos asztalos, Cârța—Csikkarcfaló. Csikmege.*

MULATTATÓ

Jótettek.

Rablott kincsekből,
Miken vér s könny ragyog —
A dús, szent célra
Egy milliót adott.
S Isten fölírta,
Lezárván mérlegét:
Értéke: semmiség.

Koldus zsebében
Nem volt, csak egy falat,
Od'adta azt is
Annak, ki koldusabb.
S Isten könyvében
Ott állt fehér lapon:
Értéke: egy vagyon.

Endrődi Sándor.

Hasznos tanulság egy amerikai vizsgálatból.

Mikor az Északamerikai Egyesült Államok is beleavatkoztak a világháborúba, egy közel két millió embert számláló hadsereget állítottak fel.

Ezt a hadsereget nemcsak kiképezték és felszerelték, hanem testi és szellemi vizsgálatnak is alávetették, amit különféle tudósok végeztek a legteljes mértékűen. A vizsgálat az értelmesség megállapítására is kiterjedt. Ezt így csinálták: megállapították, hogy milyen értelmes egy 10, 11, 12 és így tovább 19 éves gyermek és ifju és azután az így nyert ismeretanyagból kikérdezték sorra a katonákat. Természetesen voltak ezek között, akik tudták azt, amit egy átlagos értelmességű 19 éves tudott, de voltak akik csak annyit tudtak, amennyit egy 14 vagy éppen egy 10 éves gyermek tudott. Voltak olyanok is, akik egyáltalában nem tudtak írni és olvasni, sőt akiket meg sem lehetett tanítani. Az ilyenekre azt mondták, hogy született irástudatlanok és rövidesen elbocsájtották a katonaságból.

A többiek azután értelmességük foka szerint hét csoportba osztották. Az elsőbe (A csoport) jutottak azok, akiknek értelmessége megfelelt a 18—19 éves ifjuénak. Százból csak 4 volt ilyen, pontosan 2 millióból 4 és fél percent. A második (B) csoportba azokat sorolták, akiknek értelmessége a 16—17 éveseknek felelt meg. Ide 9 percent soroztatott. A harmadik (B—C) csoportba a 15 éveseknek megfelelő értelmességűeket vették, ez az egésznek 16 percentjét tette ki. A negyedikbe (C) a 13—14 éveseknek megfelelő értelmességűeket, az egésznek 25 per-

centjét adta. Az ötödikbe (C—D) a 12 éveseknek (20 percent). A hatodikba (D) a 11 éveseknek (15 percent). A hetedikbe (D—E) a 10 éveseknek (10 percent) megfelelő értelmességüket. Az első csoport alkotta a nagyon magas, a negyedik (C) az átlag, ezen alól az alacsony és nagyon alacsony. értelmességük csoportját.

Az amerikaiak azt is megvizsgálták, hogy a bevándoroltak vagy a bevándoroltak leszármazottjai melyik csoportba tartoznak. Így megállapították, hogy átlag felett volt az Angliából bevándoroltak 19·7 százalék, a Németországából bevándoroltak 8·3 százalék, az Ausztria-Magyarországból bevándoroltak 3·4 százaléka, átlag alatti az angolok 17 százaléka, a németek 15 százaléka, az Ausztria Magyarországból bevándoroltak 37·5 százalék, az oroszok 60·4 százaléka, az olaszok 63·4 és a lengyelek 69·9 százaléka. Ez utóbbi megállapítás azért fontos, mivel mivel ezeket tették alapul, mikor megállapították, hogy egyes országokból hány bevándorlót engednek be.

Nézzük meg, milyen tanulságot lehet levonnunk ez érdekes vizsgálatból.

Régi igazság, hogy nagyobb értelmességgel gyakrabban és könnyebben kapcsolódik a nemesebb erkölcsi feltevések, az igaz erényesség. Viszont *kevesebbé kímült emberek a maguk egyszerűségében is mintál lehetnek a hasznos és erkölcsös életnek, de csak addig, amíg ki nem mozdulnak a maguk szűk*

köréből, vagyis amíg a maguk élethivatását teljesítik. De mihelyt például falujuk vezetésére vállalkoznak, vagy a megye vagy az ország dolgaiban akarunk irányítók lenni, mindjárt kitűnik, hogy amint mondani szoktuk, *„kevés hozzá a sütnivalójuk,* vagyis kevés az értelmességük, a tanulságuk. S ugyanilyenkor esik meg, hogy valami erkölcsi fogvatkozásuk is kiütözik jellemükből.

Mi tehát a teendő? Törekedni kell nagyobb, magasabb értelmességre, szélesebbkörű tudásra! Annál is inkább kötelesség ez, minél inkább halad a megvalósulás felé az a politikai törekvés, hogy a nép is minél hathatósabban kapjon részt nemcsak a maga községébe, hanem országa dolgainak intézésében is. Ha a nép egyes tagjaiban is, összességében is tanulatlan marad, értelmetlen tömeggé lesz, mely a legügyesebb ámitó kezébe kerülhet, aki nem a közjó megtartására, hanem a maga önző, sőt gonosz céljainak és törekvéseinek végrehajtására használja föl. De ha józan értelmességre emelkedik, meg tudja választani vezetőjét és akkor valóban méltó lesz arra, hogy része legyen a legnagyobb dolgok és ügyek intézésében is.

A téli hónapok, mikor a külső munka nem foglalja le minden időnkét, a legalkalmasabbak arra, hogy tanuljunk, művelődjünk, értelmességünket emeljük.

Használjuk fel ezeket okosan úgy, ahogy értelmesebb vezetőink megszabják. *Tanulni soha se szégyen és soha se késő.* (k. e.)

Están bácsi megvigasztalódik.

Igen furcsa eset történt meg Karikás Están bá'val a mulkoriban.

Ott kezdődött a baj, hogy holmi anyagi gondok miatt a „Csinos“-t erősen el kellett adni.

Az anyjuk még lámpavilágnál felkészítette emberét. A holdvilágos, csendes éjszakán aztán csak elindult a vásárra Están bá' is.

Csendes pipaszó mellett ballagtak az eperfás nagy úton a komával.

— Hát már csakugyan eladja a „Csinos“-t?

— El biz én, koma...

— Hát aztán mégis csak ráegyezett az asszony?

— Rá az. Nincs mit tenni, sok a fizetni való.

— A koma panaszol? Akkor mit szóljak én?

— Sok az adó — csavarja el a szót másfelé Están bá'.

— Hát azt hiszem — állapítja meg a koma, — Nem tudom meddig bírjuk...

Itt megakad a beszélgetés fonala. Mindketen elgondolkoznak.

Nagyot halgatnak. Aztán a kellemetlen tárgyól másra terelődik a beszéd. Észre sem veszik, mily gyorsan fogy az út. Még a nap fel sem kapaszkodott az ég karimájára, amikor már a város határában járnak.

Már formálódik a vásárló tömeg, a mikor beérkeznek a vásárba.

Jönnek a kérők. Megkezdődik az alkudozás. Megindul a vásár. Ritka

A legjobb gépszijjak,

gömbölyü és sodrott szijjak, bőrmanchettek. Szivattyuk és hidraulikus prések részére bőr-fogaskerekek

RENNER TESTVÉREK

és Társai Bőrgyár R.-T. Cluj gyártmányai.

Sürgöncím: DERMATA Cluj.

lánynak van annyi kérője, mint a Csi nosnak. Rászolgál a nevére. Igazán formás, csinos jószág.

Aztán azért vásár, a vásár, hogy kérjenek s ígérjenek s akivel leginkább összeközelednek, meg is kötik az alkut.

Nem sok szó kell és felcsapnak. A koma még mindig ott ögyeleg a tinó-jával, várja a jó serencsét, mikor Están bá' nagy boldogan a cédulaház felé tart.

A hazuról hozott aprópénzből még telik arra. A pénz nagyját óvatosan behelyezi a kabát belső fertályába.

Közbe itt-ott vásárolgat a Péterkének perecet, a Kátnak piros-babos kis kendőt.

Aztán ide s tova elközeledik a hazakészülés ideje is. És már jó idejében ott találjuk Están bátyánkat a füstös váróteremben a vasutnál. Unja magát erősen. Nagyokat ásít. Aztán puszta unalomból betér a borozó fehérasztalához.

Jó kedvre derül Están bá' kerek piros ábrázatja, mikora Gyuri sógort ott megpillantja. Szóba ereszkednek. Egy kis boroska mellett jobban esik a szó, gyorsan telik az idő. Észre sem veszik az idő múlását és szinte felijednek, a mikor a portás harsány hanggal szólít beszállásra.

Az aprópénzből még futja a bor-költség. Egy kicsit Están bátyánk vakarja is a fejét, mikor a féltett fertályba kell nyúlnia a pénztárnál. Mégis csak előkotorja a ropogós friss csomót és odacsuszát egy ötszáz forintost a jegyadó felé.

Haj Uram Teremtőm, ugyancsak tükön áll a mi emberünk, mikor másodszor is sürgeti a portás és jegyet még mindig nem kapott.

A kisasszony igen nézi a bankjegyet.

— Ez nem jó! — löki vissza.

Hideg veríték üt ki rajta, amikor a másodikról is kisé, hogy hamis és a kisasszony gyanus szemekkel méregeti őt is. Végre a harmadik jónak bizonyul. Jegyet is kap. Mindamellett igen erősen nagy a baj, mert már-már rendőrkézzre kerül a szegény Están bá'.

Nagy rimánkodásába kerül a becsületes Están bá'nak, amíg igazíthat a bajon és megszabadul a meghurcoltatástól. Nagy segítségére van Están bá' becsületes képe ebben.

Keserű lélekkel, sietősen gyurja be a hamis ötszázásokat a zsebébe és ugyancsak siet kifelé a tömeg között, amely egy másik vonatra vár.

A vonat tömve van erősen, nagy a tömeg az ajtóban, hát jó erőbe kerül, amíg helyet szoríthat magának. Segít neki egy előzékeny fiatal ember, aki honnan, honnan nem, úgy véletlenül előkerült. Épen jókor, mert már indul a vonat. Még meg sem köszönheti a segítségét Están bá', oly hamar eltűnik az ifjú.

Jó kis társaság közé jutott Están bá-

tyánk. Szomszédfalusiak közé, szegről végre rokonok is. Szívesen helyet szorítanak neki, ami nem kicsiny áldozat, lévén a rendesnél vastagabb termetű ember.

A sok izgatottság után csak most fújhatja ki magát egy kisé.

— Hol járt, hogy járt? — kérdik a jó ismerősök.

— Hagyják el, ne is kérdezzék — legyint elkeseredetten emberünk.

— Mi az, csak nem történt valami baj? — komolyodnak el az atyafiak.

— Épen elég nagy . . .

— Meglopták?

— Olyanformán! Megcsaltak. Itt is vannak a dög jószágok — keresi a külső zsebében a hamis ötszázásokat.

Hideg verejtékcseppek ütnek ki rajta, nem találja az ötszázásokat.

Az ezres csomó megvan, de az átkozott ötszázások . . .

— Nincs, nincs —

Csalódottan húzódnak vissza a kíváncsiak.

Most már érti Están bátyánk az urfi erős buzgalmát, kéreilen segítségét a felszálláskor.

— Azt úgy látszik ellopták, — állapítják meg többen.

Están bácsi arca mintha derülni kezdene. Csóválja a fejét, majd hangos kacagásba kezd.

— Haha, hát ez a tolvaj is jól járt! mondja elégedetten. Hamis bankot lopott: ugyan fog egyet nézni, mikor észreveszi . . . Nem adnám ezer forintért, hogy így megcsufolódtam . . .

Simon Sándor.

SZERKESZTŐ-ÜZENETEK

Apróhirdetéseink tarifája: Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Legkisebb hirdetés 40 L. Állást keresők részére 20 szóig 40 L. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 L.

K. Gy. G. és B. J. M. Nyárszó, özv. T. S.-né, B. Gy. és B. J. Obád, A. D. Kolozsvár, W. B. és T. K. Petrozsény, K. B., D. K., Cs. I. és Cs. Zs. Érkeserű, N. F. Sao Paulo (Brazília), Sr P. Cachocira Sul (Brazília), Sr P. B. Sao Paulo (Brazília), G. K. Sao Paulo (Brazília), Ifj. F. J., N. I. és Id. F. J. Nagyszentmiklós (Torontál m.), K. M., S. E. és K. D. Magyarlajos, H. A. Szamosújvár, L. J. és M. F. Boksánbánya, G. M. és V. F. Magyarlajos, G. A., G. L. és G. K. Mezőbodon, B. L. Oklánd, M. F. és H. L.-né Magyarozd, F. J. Ádamos, B. L. Tűr, V. G. és Sz. L. Rizmány, Z. D. J. Józsefháza, Br. M. és K. M. Egeres, R. J. Csegöd, B. P. Bácsfalu, B. E. Krasznacégyény, I. I., Id. D. S. és U. S. Somogyom.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzellen támogatásukért fogadják mely tiszteletünket, hátánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

N. F. Sao Paulo—Brazília. Meleg testvér! üdvözlötünk, köszönetünk és a jó Isten áldása legyen velük és szándékalkon. — N. L.-né Lippa. A 100 L. javára írva. rendben

1925 XII. 31-ig. — R. K. Alcsil. A svábbogarakat leggyakrabban schweinfurtil zölddel szokták pusztítani, amit cukorporral keverve szórnak el a falak mentén. Ez azonban igen mérges anyag, s a konyhában, szobában elszórni veszedelmes. E helyett jó eredménnyel használható a porrátorított égetett méz is, amelyet szintén cukorporral elkeverve kell elszórni a földön. A svábbogarak esznek a mésszel kevert cukorból, s mielőtt a mézet belsejükben nedvesség éri, abból oltott méz keletkezik, ami a bogarakat megöli. — Gy. G. Sinfalva. A kérdezett ügyvéd a legutolsó (1923-as) kolozsvári cím- és lakásjegyzékben nem található. — N. Gy. I. Valkány. Hálás elismerés, a 450 L. bejött, címek jók, lap-tőlünk rendesen megy. — M. T. Magyarlajos. A 90 L-t azonnal javára írtuk. — K. J. Korond. Dr. Kántor Lajos Műkedvelők színműtára c. könyvet utánvéttel küldi könyvkereskedésünk. — B. K. Parajd. A kerítést, kerít léceket, a melegágyak favázat éghetetlenre tehetjük, ha friss cementből és tejből olajfés-ték sűrűségű keveréket csinálunk s ezzel a már jól kiszáradt fát kétszer-háromszor bemázoljuk. — K. J. Gyimesbükk. A vas fektetése úgy történik, hogy a vasat lenolajjal bekenik és széntlíz fölétt beégetik.

Jó gazdasszony — Nagyszentmiklós. Hogy a lámpaüveg a lángtól meg ne repedjen, a következő eljárást alkalmazzuk: a lámpaüveget egy hideg vízzel megtöltött edénybe állítjuk és a vizet lassan felforraltjuk. Ha felforrt, lassan lehűjtjük, azután kivesszük az üveget. Az így edzett lámpaüveg biztosan állja a lámpa melegét. Ugyanígy lehet ellenállóbba tenni a poharakat és a porcellánedényeket is.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: Ref. egyház Pér 2080, B. P. Bácsfalu 2906, H. A. Kisiratos 120, Cz. L. Érköbölkut 205, B. A. Pankota 100, D. I. Marosiudas 200, L. M. Mikháza 50, Ifj. J. A. Székelyszentistván 250, P. I. Gyimesfelsőlök 225, B. J. Ósinka 42, T. I. Mezőveresgyháza 250, B. F. Szováta 300, Sz. J. Kisiratos 140 (Sz. I., D. A. és I. J. javára), V. B. Árkos 450, L. J. Temesbútyin 200, M. Gy. Belényesujlak 460 + 90, K. Zs. Nagyatna 50 (rendben 1926. IX. 1-ig), Ifj. B. A. Zilah 300, A. P. Sitér 100, F. S. Mezőszabéd 100 (rendben 1925 XII. 31-ig), H. I. P. é Mezőkiszű 100 Leu.

1926-os gyönyörű Erdély Magyar Naptárunkat november hó folyamán teljesen díjtalanul csak annak küldjük meg, aki már 1925-ben előfizetőnk lett s előfizetése 1925 december 31-ig rendben van.

Apróhirdetéseink.

Dombria posztógyár. Készít és elad vagy mosott gyapjuval becsérél valódi homespun uri és női divatszöveteket. Cluj—Kolozsvár, Dalea Decebal (Rudolf-út) 22. Ugyanott gyapjufonás, posztó kikészítés és festés elvállaltatik.

Ványolás, festés, préselésre posztóvegeket átvész *Honvéd-utcai posztógyár 118 szám.*

Az Ördög mátkája színművet kölcsön vagy megvételre keresem. Antal Béta, Bcius—Belényes. Jud. Bihar.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.